

Motion till Seko kongress 2021.

Statliga industrier för infrastrukturmodernisering.

Från Seko Forsmark, Bransch Energi, klubb 813.

Motionen bygger på en tidigare inläsning av att EU-regelverket medger att medlemsstaterna kan bedriva industriverksamhet i egen regi för att inom landet bygga sin egen infrastruktur så länge man håller ihop affären med ägande, projektering och tillverkning i samma organisation. Så fort man går utanför det egna "huset" måste man däremot upphandla på en fri EU-marknad.

Vi kan ta två exempel på, som vi ser det, jättestora nationella projekt som ska upphandlas och pågå i kanske 20 år från nu.

1 Utbyggnad av kraftledningar 400 kV.

Sverige byggde klart sitt befintliga kraftnät mellan 1950 till 1990 utefter dåvarande behov, bland annat med den då gällande idén att elektrifiera bostadsuppvärmningen. Det genomfördes och systemet fick en viss överkapacitet vilket sen ledde till att i stort sett inga investeringar gjordes i linjerna mellan 1990-2010.

Sedan har politiken strävat efter att ersätta elproduktion med kärnkraft med elproduktion med vindkraft. Politikerna insåg inte vilka problem detta förde med sig i elnätet men nu är frågan akut och SvK har uppmärksammat detta och lanserat utbyggnadsplaner- nya linjer samtidigt som att de stolpar som restes på 1950-60 talen måste ses över på grund av åldring. Genom att de utbyggnader som utfördes på 70 och 80 talen också åldras uppstår hela tiden behov av att byta stolpar framemot 2050.

2 Trafikverket stolpar för eldistribution för järnvägen.

SJ/Banverket/Trafikverket har byggt upp ett elektrifierat järnvägsnät som är viktigt för att transportera personer och gods på ett koldioxidfritt sätt. Det bygger trots allt på masstransport av material och gods. Järnvägen kan inte täcka alla behov överallt.

Resenären på tåg ser aldrig de stolpar som kraftmatar tågen men den som åker bil på platser där järnvägen går nära banvallen ser att många av de installationer SJ gjorde i historisk tid är färdiga för utbyte. Rost och möjligen också giftiga färger är problem och så småningom vedervågar också rosten den strukturella integriteten i stolparna. Dessutom ska stora sträckor ny banvall anläggas i Sverige, de sk snabbtågen. Trafikverket har dessutom ett nät med ellinjer som går ute i skogen och tar upp plats i naturen som det skulle kunna odlas skog på istället. Man skulle i nuläget kunna flytta in Trafikverkets ellinjer till deras egna spårområden sedan dessa trädsäkrats efter "Gudrun-stormen".

Den svenska tillverkningen och montagekompetensen har i stort sett försvunnit sedan Sverige slutade bygga stort. Sverige har sedan den egna industrins nedläggning köpt in det material och den arbetskraft som ändå utfört det reparation och modernisering som skett, från utlandet. Grundorsaken till detta anser jag beror på några borgerliga regeringars beslut att göra affärsverken Trafikverket och Svenska Kraftnät "fria från arbetare" och att allt driftas och projekteras av egna tjänstemän och i övrigt upphandling till lägsta pris. Då kan man heller inte i princip upprätthålla egen materialtillverkning trots att man enligt EU-regelverket får.

Motionens grundidé är således att Trafikverket och Svenska Kraftnät av politikerna åläggs att starta varsin fabrik/fabriker i Sverige som är lämpligt för att förse Sverige med material som vi vet kommer att behövas under en lång tid framåt.

Under förutsättning att de EU-regler vi hävdar fanns fortfarande gäller så behövs det således en politisk viljeinriktning för att uppnå följande fördelar som kan uppstå:

*det är troligen miljövänligare att tillverka materialet i Sverige med kort transport ut till användningsplatsen.

*det skapar naturligtvis mer arbeten i Sverige över en lång tid. Pengarna stannar i landet.

*rimligtvis är detta också ekonomiskt lönsamt men det gäller att den politiska blockeringen "Ingen egen arbetskraft av typ arbetare" ska förekomma.

*staten skulle troligen inte konkurrera med någon svensk tillverkning då denna vad vi vet är nedlagd redan.

Den enda nackdelen med detta är att det efter dessa projekts genomförande så kan dessa industrier tappa sin marknad men då det ändå handlar om tidsspannet 30 år kan vi säkert hitta arbetskraft i Sverige som är villig att jobba med detta med den förutsättningen. Om de efter en genomförd modernisering av infrastrukturen sen måste omstruktureras så har ändå mycket vunnits under tiden.

Fackmässigt så har Seko energi tappat en hel del medlemmar på att nämnda verk avrustat sin "arbetarsida". Förvisso hyr SvK in en hel del kompetens från Vattenfall men stora delar av branschen, som den var på 1980-talet, har flyttats utomlands. Tillverkande fabriker hade troligen sina medlemmar i Metall men detta förslag skulle om det genomfördes stärka arbetet i Sverige och därmed medlemmar och fackföreningar i Sverige.

Faktainhämtande i frågan har erhållits genom samtal inom främst FO Vattenfall och BO Energi men även över tid genom andra kontakter inom Seko och följande av media. Seko Forsmark lämnar motionen till Seko region mellansverige och Seko BO Energi för tillstyrkande. Andra berörda branscher uppmanas granska och bedöma om de kan applicera tänkandet i sin bransch.

Motionens krav är:

ATT Seko i samverkan med övriga fack inom LO, LO och även tjänstemannafack inom branscher som skulle vara intresserade av detta utreder om tankarna från Seko Forsmark fungerar i nuvarande lagstiftning.

ATT Seko i samverkan med LO och eventuellt övriga intresserade fack verkar för att svenska politiker förstår detta och försöker få till en politik som gynnar Sverige i dessa frågor. Det handlar helt enkelt om att fatta beslut på riksdags-regeringsnivå att genomföra detta. Och det ganska snabbt eftersom projekteringen av dessa materialförbrukande projekt startar nu eller snart.

Ingemar Eriksson

Kassör Seko Forsmark.

Revisor i Seko BO Energi.

Här känner hela VU att vi saknar kompetens inom området för att bedöma om det är ett bra eller dåligt förslag. Vi hänvisar till BO Energi.